

Nasjonal rammeplan for SFO

Evaluering av skolefritidsordningen (2018)

NTNU Rapport 2018 «Lek, læring og ikke-pedagogikk for alle»

Hovedfunn

- Det er stor variasjon på utforming, innhold, målsetninger og kvalitet i SFO.
- De fleste foreldrene mener at barnet deres trives i SFO, men foreldre til barn med særskilte behov vurderer SFO mer negativt enn andre foreldre.
- Andelen med fagbrev som barne- og ungdomsarbeider har økt kraftig i SFO fra 2002 - fra litt over 15 prosent til 27 prosent.
- Det er store forskjeller i hvor mye foreldrene betaler for SFO-plass

Stortingsmelding 6 (2019-2020)

«Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO»

Regjeringen vil:

- gjøre endringer i opplæringslovens regulering av SFO, blant annet tydeliggjøre formålet med og verdigrunnlaget for SFO
- innføre en nasjonal rammeplan for SFO som er basert på gjeldende rett, og som gir rom for lokale variasjoner

Prosess i arbeidet med rammeplanen (1)

- Oppdragsbrev til Utdanningsdirektoratet fra KD, der det vises til Granavoldenplattformen og Stortingsmelding 6.
- Rammeplangruppe ledet av Hilde Dehnæs Hogsnes, Universitetet i Sørøst-Norge.
- Referansegruppe – ulike organisasjoner. Utdanningsforbundet representert.
- Referansegruppa gir innspill til foreløpig utkast.
- Utdanningsdirektoratet har åpen innspillrunde på utkast til rammeplan 16. juni-7. august 2020. Det kom inn 209 innspill. Vi fikk ingen «høringssvar» fra fylkeslag.

Prosess i arbeidet med rammeplanen (2)

- Innkomne merknader/høringssvar behandlet av rammeplangruppa, utkast oversendt Kunnskapsdepartementet
- Ordinær høring i desember 2020, med frist 16.mars 2021. Høringssvar fra Utdanningsforbundet basert på innspill fra fylkeslaga og vedtatt i sentralstyret.
- Kunnskapsdepartementet fastsetter ny rammeplan – lagt ut 9. juni og gjeldende fra 1. august 2021.
- Utdanningsdirektoratet har utarbeidet støttemateriell

SFO – Rammeplan og støttemateriell

- Filmer
- Artikler og temasider
- Kompetansepakke: Trygt og godt miljø i SFO
- Nyttige ressurser fra andre nettsider
- [Rammeplan for SFO \(udir.no\)](https://udir.no/rammeplan-for-sfo)

1. Om rammeplan for SFO

- SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna, og gi barna omsorg og tilsyn (opplæringsloven § 13-7).
- Rammeplanen har status som forskrift.
- Rammeplanen gir rom for lokale variasjoner, satsinger og planer.
- Når SFO er knyttet til skoler, skal rektor til vanlig være virksomhetens leder. Rektor kan delegere oppgaver til en som får ansvar for den daglige driften av SFO.
- Opplæringslovens kapittel 9 A om elevenes skolemiljø gjelder også for SFO, bortsett fra unntak i § 9 A-1. Personalet er omfattet av meldeplikt til barnevernet og forskrift om miljørettet helsevern gjelder også SFO.

2. Skolefritidsordningens verdigrunnlag

- Overordnet om verdigrunnlaget i SFO
- Barndommens egenverdi
- Trygghet, omsorg og trivsel
- Mangfold og inkludering
- Skaperglede, engasjement og utforskertrang
- Demokrati og fellesskap
- Bærekraftig utvikling

3. Innholdet i skolefritidsordningen

- Overordnet om innholdet i SFO
- Lek
- Kultur
- Fysisk aktivitet og bevegelsesglede
- Mat og måltidsglede

4. En inkluderende skolefritidsordning

- «SFO skal aktivt bidra til å danne fellesskap der alle barn kan delta og få en opplevelse av å høre til. SFO skal bidra til at barn opplever likeverd, sosial tilhørighet og sosialt fellesskap med andre barn og med personalet»
- «Personalet skal observere barnas lek og aktiviteter, vurdere om alle barn gis muligheter for deltagelse og med utgangspunkt i barnas interesser legge til rette for at barn kan delta».
- «Barn med behov for særskilt tilrettelegging skal ha et tilbud som legger til rette for at også de kan være inkludert og delta likeverdig i lek, kultur og aktiviteter»

5. Samarbeid i skolefritidsordningen

- Overordnet om samarbeid
 - Hensynet til barnas beste
 - God dialog og samarbeid med foreldre
 - Kommunen skal gi informasjon til foreldre om tilbudet og om moderasjonsordninger
 - Kommunen skal sørge for samarbeid med relevante virksomheter og tjenester, og gi opplysninger om meldeplikten til barnevernet
 - Samarbeid med skolen og hjemmet
- Overgang fra barnehage til skole og SFO
 - Skape trygge og gode overganger

6. Kvalitetsutvikling

- Overordnet om kvalitetsutvikling
 - Planlegge og evaluere virksomheten, drive kompetanseheving og reflektere over innhold og arbeidsmåter (Eiers ansvar å legg til rette)
 - Hele personalet reflektere over faglige og etiske spørsmål – med utgangspunkt i egne erfaringer og observasjoner
 - Lytte og ta hensyn til barnas opplevelser
 - Legge til rette for at foreldre kan bidra i kvalitetsutviklingsarbeidet
- Planarbeid
 - Planlegge innhold og arbeidsmåter, evaluere, reflektere, jobbe langsiktig og systematisk, utgangspunkt i lokale forhold
 - Inkludering og barns medvirkning

Utdanningsforbundet mener ...

- Det er positivt med ny rammeplan for SFO, nasjonal rammeplan hever statusen og kan bidra til et godt og likeverdig tilbud.
- Rammeplanen er ambisiøs, det kreves kompetanse og nok bemanning for å kunne gjennomføre planen etter intensjonen.
- Det må gis gode rammer og nok tid til prosessen med innføring av planen.
- Det må innføres nasjonale krav til bemanning og til pedagogisk kompetanse i personalet.
- SFO er barnas fritidsarena, og skal ikke være en forlengelse av skoledagen. Innholdet i SFO må ta utgangspunkt i barnas behov.
- Et godt samarbeid skole-SFO er likevel viktig, tilbudet må bygge på et felles verdigrunnlag. Barna trenger helhet og sammenheng i hverdagen.
- SFO bør på sikt bli et gratis tilbud, for å kunne bli en fellesarena og inkludere alle barn.

Situasjonen nå

- Moderasjonsordninger (forskriftsfestet 1.8.20)
 - Redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt (§ 1B-1)
 - Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.-7. årstrinn (§ 1B-3)
- Gratis SFO på første trinn
 - Budsjettforlik mellom regjeringen og SV om 12 timer gratis SFO for alle elever på 1. trinn fra høsten 2022
 - Forskriftsfesting av gratis SFO ute på høring – frist 29. april
- Forsøksordninger i enkelte kommuner/enkelte skoler med gratis SFO, heldagsskole/helhetlig skoledag
 - (eksempler: Stavanger og Haugesund)
- Evaluering av hvor langt SFO-ene er kommet i arbeidet med ny rammeplan
 - Hvordan forstås og operasjonaliseres rammeplanen i praksis?
 - [NTNU Samforsk | Evaluering ny rammeplan SFO](#)

Ny rammeplan for Skolefritidsordningen

«Målet med å utarbeide en nasjonal rammeplan er å få en mer likeverdig skolefritidsordning i hele landet.»

«Dette er en unik sjanse til at SFO kan skinne, og til å løfte statusen til SFO»

«Rammeplan uten rammer – vi har fått en nasjonal rammeplan, men hva hjelper det når vi ikke har fått noen rammer.» (Mona Gjøse Skaaren)

Veien videre – spørsmål til diskusjon

- Kommunenivået har ansvaret for å legge til rette for kompetanseheving og implementering av rammeplanen. Hvordan foregår arbeidet i din kommune? Blir dere som SFO-ledere og deres ansatte hørt og verdsatt når det gjelder egne erfaringer, refleksjoner og prioriteringer i arbeidet med rammeplanen?
- Hva trengs av bemanning, kompetanse og andre rammevilkår for å kunne arbeide godt med rammeplanen?
- Hvordan kan lokale tillitsvalgte bidra i denne prosessen – på kommunenivå og på skolenivå?
- Hvordan kan Utdanningsforbundet sentralt bidra for å hjelpe våre medlemmer i SFO?
- Hvilken utdanning og kompetanse bør SFO-ledere og tilsatte ha?
- Vil gratis tid i SFO føre til bedre inkludering av alle på 1. trinn, og hva vil denne bestemmelsen bety for arbeidet på deres SFO-ordning?
- Inkludering og samarbeid er sterkt vektlagt. Hva skal til for å få et godt samarbeid mellom skole og SFO, og mellom SFO og foresatte?